2. นโยบายลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

2.3 พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม

1) การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินการพัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ สตีมศึกษา (STEAM Education) และมีการนำระบบ School Health Hero มาช่วยในการดูแลเฝ้าระวังแก้ไขสุขภาพจิตนักเรียน รวมทั้งมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายโดยจัดทำ MOU ในการสร้างเครือข่ายโรงเรียนกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของผู้เรียน และมีการดำเนินการตั้งแต่งคณะกรรมการของศูนย์แนะแนวประจำเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขับเคลื่อนระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัด จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดทำหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องเพื่อให้ครู กศน.ตำบลและวิทยากรผู้รับผิดชอบงานการศึกษาต่อเนื่องได้มีหลักสูตรสื่อการเรียนรู้และวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพความต้องการ ความถนัด สอดคล้องกับบริบทและทรัพยากรในพื้นที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียน ซึ่งได้มีแนวทางในการดำเนินการ ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูแนะแนวแกนนำ เพื่อวางแผนการจัดกิจกรรม ดำเนินการอบรมปฏิบัติการพัฒนาครูแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียน ให้กับครูแนะแนวแต่ละโรงเรียน ส่งเสริมพัฒนาครูแนะแนว แกนนำและการ Coaching เป้าหมายชีวิตตามนโยบายเรียนดี มีความสุข จัดทำข้อมูลครูแนะแนว สถานศึกษาในสังกัด กำกับติดตาม ศูนย์แนะแนวประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมแนะแนว ส่งเสริมให้ศูนย์แนะแนวเป็นต้นแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว นิเทศ ติดตามการดำเนินการแนะแนวของสถานศึกษาในสังกัด มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และร่วมกับภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ เป้าหมายเพื่อให้นักศึกษา เก่ง ดี มีสุข ทำให้ครูแนะแนวเข้าใจบทบาทหน้าที่ครูแนะแนวในสถานศึกษามากขึ้น สามารถดำเนินงานแนะแนวให้มีความเข้มแข็งและพร้อมเป็นแกนนำทางการแนะแนวได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ศูนย์แนะแนวประจำเขตพื้นที่การศึกษาเป็นต้นแบบในการจัดกิจกรรมแนะแนว สามารถให้คำแนะนำ แนะแนวอาชีพให้กับผู้เรียนได้

2) ผลการดำเนินการพัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรมตามประเด็นการตรวจ ติดตาม ดังนี้

2.1) การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ให้มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีผลการดำเนินการดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ได้จัดทำโครงการ สร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ กิจกรรม ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ หลักสูตรที่สอดคล้องตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลและแหล่งเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก การตรวจสอบ และประเมินนักเรียนอย่างเป็นระบบ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ 1 ห้องเรียน 1 โครงงาน กิจกรรม ประสานความร่วมมือกับองค์กรหน่วยงานอื่น เพื่อจัดอบรมพัฒนาทักษะอาชีพหลักสูตรระยะสั้น สพป.อำนาจเจริญ ร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดอำนาจเจริญ ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนนำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) เพื่อเปิดสอนเป็น “รายวิชาเพิ่มเติม” และลงทะเบียนเข้าใช้งานระบบแพลตฟอร์มต้านทุจริต

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ได้กำหนดมาตรการ แนวทางในการสร้างความเข้มแข็งระบบแนะแนว การชี้แนะ (Coaching) และการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน (1) พัฒนาระบบการ แนะแนวและการชี้แนะแนวทาง (Coaching) (2) พัฒนาครูแนะแนวแกนนำและพัฒนาให้ครูทุกคนให้การแนะแนวนักเรียนได้ผ่านระบบออนไลน์ (3) สำรวจข้อมูลด้านสุขภาพชีวิตของผู้เรียน

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ให้มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ดังนี้

1) จัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2) จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้โดยใช้ตัวชี้วัดระหว่างทางและปลายทางเป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพนักเรียนอย่างเป็นระบบ”

3) ส่งเสริมสนับสนุนวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) กระบวนการจัดการเรียนสอน และนวัตกรรมการเรียนการสอน ตามตัวชี้วัดในหลักสูตรสถานศึกษา

4) จัดประกวดวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) กระบวนการจัดการเรียนสอนและนวัตกรรมการเรียนการสอน ตามตัวชี้วัดในหลักสูตรสถานศึกษา

5) นิเทศ ติดตาม การพัฒนา ปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา ที่ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน

6) รายงานผลการนิเทศ ติดตาม การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

7) รายงานสรุปผลโครงการ เพื่อการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ได้ดำเนินการ ดังนี้

1) จัดอบรมพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)

2) โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมที่ใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับนวัตกรรมการศึกษาที่โรงเรียนใช้

3) กำหนดนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้นักเรียนมีทักษะที่เหมาะสมจำเป็นต่อการดำรงชีวิต

4) โรงเรียนปรับหลักสูตรสถานศึกษา และจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เช่น จัดการเรียนการสอน Coding (วิทยาการคำนวณ) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีผลการดำเนินการดังนี้

1. การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตต้องเริ่มต้นด้วยการทำการวิเคราะห์ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนในระดับที่ลึกซึ้ง การสำรวจความต้องการเหล่านี้จะช่วยให้ผู้สอนและผู้ออกแบบหลักสูตรเข้าใจเนื้อหาที่เหมาะสมและแนวทางการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน การพัฒนาหลักสูตรควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่มีน้ำหนักที่เท่าเทียมกันระหว่างทักษะทางวิชาการและทักษะทางการชีวิต (Life Skills) โดยความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) การเรียนรู้ทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา และการคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์ เป็นต้น เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในด้านการเงิน การเป็นผู้นำ ความคิดสร้างสรรค์ และการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันก็ควรถูกนำเข้าสู่หลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเผชิญกับทักษะที่จำเป็นในสังคมและสถานการณ์ที่ต่างกัน การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ควรให้โอกาสแก่ผู้เรียนที่จะเรียนรู้ผ่านการทำปฏิบัติการทดลอง และการใช้ประสบการณ์จริง เช่น การให้โครงการที่เกี่ยวข้องกับชุมชน การทำงานกับธุรกิจท้องถิ่น หรือการปฏิบัติงานในสถานประกอบการจริง เพื่อให้ผู้เรียน มีโอกาสพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการปรับตัวและประสบความสำเร็จในสถานการณ์จริง ๆ นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ เทคโนโลยีสามารถช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ แอปพลิเคชั่นการเรียนรู้ หรือเครื่องมือการสร้างเนื้อหาอัตโนมัติ เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ได้อย่างอิสระและตามความสะดวกสบายของตนเอง สุดท้ายการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ควรเป็นกระบวนการต่อเนื่อง เนื่องจากสังคมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การปรับปรุงต่อเนื่องจะช่วยให้หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้คงทนและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในสังคมและอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดอำนาจเจริญ ได้ดำเนินตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมอบหมายให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งมีครูแนะแนวทางการศึกษา และมีศูนย์แนะแนวทางการศึกษา จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารีจังหวัดอำนาจเจริญ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองอำนาจเจริญ ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการแนะแนวนักศึกษาในการเรียนของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2551 มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและร่วมกับภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนและบูรณาการไปพร้อมกัน เพื่อให้นักศึกษา เก่ง ดี มีสุข

2. สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งเป็นศูนย์แนะแนวทางการศึกษา ในการเรียนของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2551 มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและร่วมกับภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนและบูรณาการไปพร้อมกัน เพื่อให้นักศึกษา เก่ง ดี มีสุข

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรกระบวนการเรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโลก โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตและมีหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้มีรายได้ระหว่างเรียนจบแล้วมีงานทำสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร โดยมีการนำหลักสูตรปฐมวัยมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตรงตามความต้องการจำเป็นพิเศษ และเป็นพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมก่อนการส่งต่อเข้าสู่ระบบการศึกษาที่สูงขึ้น

2.2) การจัดให้มีระบบแนะแนวผู้เรียน (Coaching) ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา สถานศึกษาสังกัด

หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีผลการดำเนินการดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีการจัดให้มีระบบแนะแนวผู้เรียน (Coaching) ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ดังนี้

1) จัดทำโครงการแนะแนว Facilitator and Coaching ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

2) จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ผู้รับผิดชอบมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติการแนะแนวได้อย่างมั่นใจและมีประโยชน์ต่อนักเรียน

3) ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดตั้งศูนย์แนะแนว เพื่อสร้างเครือข่ายในการแนะแนวอย่างทั่วถึงนักเรียน

4) สำนักงานเขตพื้นที่มีการจัดตั้งศูนย์แนะแนวเพื่อเป็นศูนย์ของสถานศึกษาในการให้คำปรึกษากับครูผู้รับผิดชอบประสานงานกันอย่างต่อเนื่องและพัฒนาอย่างเป็นระบบ

5) มีเว็ปไซต์ กลุ่มไลน์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นในการให้บริการของสำนักงานเขตพื้นที่

6) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษารายงานผลการแนะแนวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

7) สำนักงานเขตพื้นที่รายงานผลการปฏิบัติงานศูนย์แนะแนวต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ได้ดำเนินการ ดังนี้

1) จัดประชุมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการรับนักเรียน

2) โรงเรียนประชาสัมพันธ์การรับนักเรียนตามปฏิทินที่กำหนด

3) ประสานงานกับหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อให้มาแนะแนวการศึกษาต่อให้กับผู้เรียน เพื่อให้นักเรียนได้สมัครเข้าเรียนตามความถนัดและความสนใจของตนเอง

4) จัดค่ายพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

หน่วยงาน สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีผลการดำเนินการดังนี้

1. การจัดระบบแนะแนวผู้เรียน (Coaching) ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาเป็นหนึ่งในวิธีที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนพัฒนาการและการเรียนรู้ของนักเรียนในระยะเวลาที่สำคัญของชีวิตของพวกเขา ดังนั้นการจัดระบบแนะแนวผู้เรียนควรมีลักษณะเฉพาะที่เหมาะสมกับความต้องการและระดับพัฒนาของนักเรียนในแต่ละระดับการศึกษา

ระดับมัธยมศึกษา (Secondary Education)

- การแนะแนวในระดับนี้ควรเน้นการพัฒนาทักษะทางวิชาการที่มีความยากลำบากมากขึ้น เช่น การวิเคราะห์ การสร้างเหตุผล และการแก้ปัญหา

- การแนะแนวผู้เรียนในระดับนี้ควรให้ความสนับสนุนในการก้าวขึ้นสู่ระดับการเรียนที่มีความยากลำบากมากขึ้น และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง

- การจัดระบบแนะแนวผู้เรียนในทุกระดับควรมีการทำงานร่วมกับครูและผู้ปกครอง เพื่อให้มั่นใจว่าการแนะแนวเป็นไปตามเป้าหมายและความคาดหวังที่เหมาะสมของแต่ละบุคคลและระดับการศึกษา การสร้างศูนย์ฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะในการแนะแนวสำหรับครูและผู้ปกครองก็เป็นส่วนสำคัญในการสร้างระบบแนะแนวที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นช่วงเวลาที่สำคัญในการพัฒนาและก้าวสู่วัยหนุ่มสาวที่มีความเป็นตัวของตนเองมากขึ้น การแนะแนวในระดับนี้ควรเน้นการสนับสนุนในการพัฒนาทักษะที่เน้นการเตรียมความพร้อมสำหรับชีวิตหลังจบการศึกษา ซึ่งอาจรวมถึง

1) การเลือกทางการศึกษาและอาชีพ: การแนะแนวผู้เรียนในการเลือกทางการศึกษาหรืออาชีพที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถ และเป้าหมายในอนาคต เช่น การเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัยหรือการเริ่มต้นสู่การทำงานในอาชีพที่ตนเองสนใจ

2) การพัฒนาทักษะการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์: การสนับสนุนในการพัฒนาทักษะการพูด การเขียน และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในระบบการศึกษาและชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารและเชื่อถือได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

3) การพัฒนาทักษะการแก้ไขปัญหาและการคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์: การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนและการคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

4) การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและการเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นผู้นำ: การสนับสนุนในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในกลุ่ม การเรียนรู้จากประสบการณ์ในการทำงานเป็นทีม และการพัฒนาทักษะในการเป็นผู้นำ เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะรับบทบาทในสังคมและสถานที่ทำงานในอนาคต

5) การสนับสนุนในการวางแผนอนาคตและการพัฒนาอาชีพ: การช่วยให้ผู้เรียนวางแผนอนาคตและตั้งเป้าหมายสำหรับการพัฒนาอาชีพ รวมถึงการสนับสนุนในการรับรู้และเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานภาพอาชีพ

- ระบบแนะแนวในระดับมัธยมศึกษาควรถูกออกแบบให้สนับสนุนในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการปรับตัวและการดำรงชีวิตในสังคมและสถานการณ์ที่ต่างกันในอนาคต

- ผลการดำเนินงาน อยู่ระหว่างการดำเนินงานโดยมีแผนการจัดการอบรมและพัฒนาผู้บริหารและครูแนะแนวในศูนย์แนะแนว และครูแกนนำ มีการขยายผลการอบรมและพัฒนาผู้บริหาร และครูแนะแนวในโรงเรียนทั่วไป การนิเทศติดตามการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระบบแนะแนวในโรงเรียนระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด มีโครงการชีววิถี เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โครงการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น รวมไปถึงการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ที่ร่วมกับโรงเรียนในเครือข่าย และมีโครงการแนะแนวการศึกษาต่อในการศึกษาต่อด้านอาชีพและแนะแนวการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. มีการให้คำแนะนำและวางแผนตั้งแต่กระบวนการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ไปจนถึงการเตรียมความพร้อมก่อนการส่งต่อเข้าสู่ระบบการศึกษาที่สูงขึ้น

2. มีกระบวนการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษก่อนการส่งต่อเข้าสู่ระบบระบบการศึกษา มีการดำเนินการ 4 ระยะ 9 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมการ

1) วางแผนการเปลี่ยนผ่าน

ระยะที่ 2 การดำเนินการ

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2) เยี่ยมชมสถานศึกษาใหม่

3) ประเมินความสามารถก่อนจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล

4) จัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITP)/แผนการให้บริการช่วงเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคล (ITSP)

5) จัดกิจกรรมให้เหมาะสม

ระยะที่ 3 การตรวจสอบ

1) การนิเทศ ติดตามและประเมินผล

2) ส่งต่อ

ระยะที่ 4 การทบทวน รายงานการติดตามหลังการส่งต่อ

1) ทบทวน รายงานการติดตามหลังการส่งต่อ

การแนะแนวตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบแนวทางการเรียนและเป้าหมายชีวิตที่ตนเองชอบสามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดระยะเวลาการเรียน

2.3) การส่งเสริมนวัตกรรมการเรียนรู้แบบ STEM Education ที่มุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติจริง (Active Learning) และความสามารถด้าน Soft Skill

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีผลการดำเนินการดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ได้สนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบ STEM Education คือการสอนแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระวิชา (Interdisciplinary Integration) ระหว่างศาสตร์สาขาต่าง ๆ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ (Science: S) เทคโนโลยี (Technology: T) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineer: E) และคณิตศาสตร์ (Mathematics: M) โดยนำจุดเด่นของธรรมชาติตลอดจนวิธีการสอนของแต่ละสาขาวิชามาผสมผสานกันอย่างลงตัว เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ทุกแขนงมาใช้ในการแก้ปัญหา การค้นคว้า และการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในสถานการณ์โลกปัจจุบัน ซึ่งอาศัยการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนหลายสาขาร่วมมือกัน เพราะในการทำงานจริงหรือในชีวิตประจำวันนั้นต้องใช้ความรู้หลายด้านในการทำงานทั้งสิ้นไม่ได้แยกใช้ความรู้เป็นส่วน ๆ นอกจากนี้ STEM Education ยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทักษะสำคัญในโลกโลกาภิวัตน์ หรือทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อีกด้วย ทั้งนี้ STEM Education เป็นการจัดการศึกษาที่มีแนวคิด มุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติจริง (Active Learning) และความสามารถด้าน Soft skill และ สพป.อำนาจเจริญ ได้มีการส่งเสริมนวัตกรรมการเรียนรู้แบบ STEM Education ที่มุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติจริง (Active Learning) และความสามารถด้าน Soft Skill โดยได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1) โครงการพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

2) การขับเคลื่อนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

3) การประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สู่ฐานสมรรถนะผู้เรียนในโรงเรียน

4) โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย

- ระดับปฐมวัย โรงเรียนในสังกัด จำนวน 252 โรงเรียน เข้าร่วมโครงการร้อยละ 100 และผ่านการประเมินเพื่อรับตราพระราชทาน ร้อยละ 94.44

- ระดับประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัด จำนวน 252 โรงเรียน เข้าร่วมโครงการ จำนวน 60 โรงเรียน ตามนโยบายของ สพฐ. และ ผ่านการประเมินเพื่อรับตราพระราชทาน ร้อยละ 95

5) โครงการวิทยาศาสตร์พลังสิบ มีโรงเรียนในสังกัดเข้าร่วมเป็นโรงเรียนแกนนำ จำนวน 11 โรงเรียน ตามนโยบานของ สพฐ.

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 สำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียนในสังกัดเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด STEM Education เพื่อวางแผนการส่งเสริมการเรียนรู้แบบ STEM Education โดยสร้างแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่สามารถศึกษาได้ทุกที่ทุกเวลา

พร้อมทั้งยังได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติจริง (Active Learning) ให้กับผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้อง เกิดความคิดสร้างสรรค์และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีการส่งเสริมนวัตการส่งเสริมนวัตกรรมการเรียนรู้แบบ STEM Education ที่มุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติจริง (Active Learning) และความสามารถด้าน Soft Skill โดยมีการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ภายใต้กิจกรรม การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้สตีมศึกษา (STEAM Education) โดยมีการดำเนินการ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ครูต้นแบบและการลงพื้นที่ติดตามถอดประสบการณ์ โดยมีกลุ่มเป้าหมายเชิงประมาณ 1) สร้างเครือข่ายครูต้นแบบ ครูวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการจัดการเรียนรู้ STEM BCG และ STEM Innovation ในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 20 คน และ 2) ลงพื้นที่ติดตาม ถอดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ STEM BCG และ STEM Innovation ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของครูต้นแบบ และเป้าหมายเชิงคุณภาพ คือ ครูที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ STEM BCG และ STEM Innovation โดยกิจกรรมโครงการอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการและในปีการศึกษา 2566 ที่ผ่านมามีการขับเคลื่อนการจัดทำนวัตกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ Active Learning และ Soft Skills ของผู้เรียน โดยให้ครูในสังกัดจัดส่งนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 3,177 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 95.15 ของครูผู้สอนในสังกัด โดยสามารถตรวจสอบผลการจัดส่งนวัตกรรม ตามคิวอาร์โค้ดที่แนบ

2.4) การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของผู้เรียน

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีผลการดำเนินการดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ได้มีการดำเนินงานตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนโยบายมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน “เรียนดี มีความสุข” เพื่อต้องการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมีแนวคิดในการจัดการศึกษา 2 ข้อหลัก คือ การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ และการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต โดยกระบวนการทางการศึกษานอกจากจะดำเนินการในลักษณะการจัดการเรียนการสอน การดูแลช่วยเหลือการให้คำปรึกษา และการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ จึงได้มีการขับเคลื่อนนโยบายด้านสุขภาพจิต เพื่อจัดทำแผนงานการส่งเสริมด้านสุขภาพจิตในโรงเรียน ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหาทางสุขภาพจิตได้ตั้งแต่เริ่มต้น รวมทั้งส่งเสริมสุขภาวะทางใจ เพื่อช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียน

ได้พัฒนาตนเองให้เติบโต เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมและเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญ ตามแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ที่จะต้องมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประสานความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อร่วมกันดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมสุขภาวะทางใจของนักเรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพราะการเรียนการสอนจำเป็นต้องเริ่มจากความสุขของผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพนักจิตวิทยาโรงเรียนประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน ครูนักจิตวิทยาประจำสถานศึกษาและครูแนะแนวในสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 252 โรงเรียน เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพผู้ดูแลระบบส่งต่อเด็กกลุ่มเสี่ยงที่ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ ในเขตสุขภาพที่ 10 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ในวันที่ 26 มกราคม 2567 ณ โรงแรมสุนีย์ แกรนด์แอนด์คอนเวนชั่น เซ็นเตอร์ จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อพัฒนาให้ผู้เข้าร่วมประชุมฯ มีทักษะการใช้ระบบ School health HERO ซึ่งมีผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ พยาบาลจิตเวชเด็กและวัยรุ่น นักวิชาการสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ รพ.สต. นักจิตวิทยาโรงเรียนประจำเขตพื้นที่การศึกษา ครูนักจิตวิทยาประจำสถานศึกษาหรือครูแนะแนว ในพื้นที่กลุ่มเขตสุขภาพจิตที่ 10 โดยบรรยาย ในเรื่อง “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนวิถีใหม่ School Health HERO”

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ได้สำรวจข้อมูลด้านสุขภาพชีวิตของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม ช่วยเหลือสร้างความเข้มแข็ง ระบบแนะแนว การชี้แนะ (Coaching) และการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน

หน่วยงาน สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ได้มีการประสานงานร่วมกับศูนย์สุขภาพจิตที่ 10 ในการอบรมให้ความรู้แก่คุณครูในสังกัด และการประเมินพฤติกรรมและอารมณ์ของผู้เรียนผ่านโปรแกรม School Health Hero ซึ่งคุณครูสามารถขอคำปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาผ่านโปรแกรมได้ รวมทั้งมีการประสานงานกับสาธารณสุขประจำจังหวัด ในการสำรวจสุขภาวะทางจิตของผู้เรียนผ่านโปรแกรม Mental Health Check-in เพื่อร่วมกันค้นหา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตของผู้เรียน

3) ปัญหาอุปสรรค

1. การส่งต่อนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในปัจจุบันไม่สามารถดำเนินการส่งต่อเพื่อขอรับคำปรึกษาหรือการประเมินเพิ่มเติมจาก HERO Consultant มีจำนวนน้อย เนื่องจากการคืนข้อมูลของระบบมีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลที่มีการจำกัดสิทธิส่วนบุคคลในการทราบผลการประเมินนักเรียนจึงทำให้ HERO Consultant ไม่สามารถทราบข้อมูลนักเรียนที่มีผลการประเมินเสี่ยง ในส่วนของ 9S+

2. ความไม่เสถียรของโปรแกรม School Health Hero ทำให้ข้อมูลผลการประเมินบางส่วนสูญหาย

3. ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ขาดความตระหนักและไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมแนะแนวให้แก่นักเรียน และนักเรียนไม่เห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้แก่นักเรียน

4. ในระบบปฏิบัติการ School Health Hero มีปัญหาบ่อยทำให้การดำเนินการจัดกิจกรรมมีการเปลี่ยนแปลง

5. เนื่องจากในช่วงเดือนสิงหาคม 2566 ระบบ School Health HERO ขัดข้อง ทำให้บัญชีที่สมัครในช่วงเดือนสิงหาคมทางโรงเรียนต้องประสานกับทางสำนักงานเขตพื้นที่ ฯ เพื่อสร้างบัญชีใช้งานใหม่ ส่งผลให้การดำเนินการล่าช้า และการพัฒนาครูแกนนำระบบแนะแนวผู้เรียน (Coaching) จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการอบรม และพัฒนาตนเองเพื่อให้เข้าใจกระบวนการดำเนินงานที่ถูกต้อง ก่อนจะมาถ่ายทอดสู่ครูแกนนำของโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดต่อไปได้

6. นักศึกษาที่จบระดับอาชีวศึกษาไม่เข้าใจถึงความต้องการในการทำงานของตนเอง เมื่อจบการศึกษารวมถึงสถานะทางการเงินของนักศึกษาไม่สามารถต่อยอดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง และมีสถานศึกษาที่ตั้งใหม่ มีปัญหาอาคารสถานที่ไม่เพียงพอ และขาดเจ้าหน้าที่บุคลากรในการดูและให้คำปรึกษานักศึกษาตามระบบแนะแนวผู้เรียน (Coaching) เท่าที่ควร

4) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม

1. ควรมีการนิเทศภายใน การกำกับ ติดตาม สร้างภาคีเครือข่ายการดำเนินงาน และการจัดกิจกรรมการแนะแนวของสถานศึกษา สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเสริมสร้างความตระหนัก และการให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการแนะแนวของสถานศึกษา พร้อมทั้งสื่อสารสร้างความเข้าใจ และ นิเทศ ติดตามผ่านกระวนการ PLC ด้วยรูปแบบออนไลน์ (กรณีสถานศึกษาพื้นที่ห่างไกล)

2. กรณีผู้เรียนมีการส่งต่อ ควรติดตามอย่างต่อเนื่องจากทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

3. ควรแจ้งสถานศึกษาทราบ และมอบหมายเจ้าหน้าที่ดูแลระบบ ระดับ สพท. ดำเนินการจัดทำบัญชีเข้าใช้งานระบบ School Health HERO ให้สถานศึกษาที่ได้รับผลกระทบใหม่ พร้อมทั้งขอสนับสนุนงบประมาณในการจดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูแกนนำระบบแนะแนวผู้เรียน (Coaching) จำนวนโรงเรียนละ 1 คน และควรส่งเสริมหลักสูตรที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้นอกห้องเรียนและค้นหาเป้าหมายชีวิดของผู้เรียน รวมถึงให้ความสำคัญกับกระบวนการแนะแนว และจัดสรรบุคลากรแนะแนวการศึกษาให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน

4. หน่วยงานต้นสังกัดระดับอาชีวศึกษา ควรให้ความสำคัญกับระบบการแนะแนวให้มากขึ้น ควรมีการพัฒนา และให้ความรู้ทั้งครูผู้สอนที่เกี่ยวข้อง และผู้เรียนที่ต้องการความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน

5) รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่เป็นแบบอย่างที่ดี

แนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมโฮมรูม และการดูแลสุขภาพจิตนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือกิจกรรมแนะแนวให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจและนำไปใช้พัฒนาครูแนะแนวแกนนำเพื่อนที่ปรึกษา (YC : Youth Counselor) วิถีใหม่ พร้อมขยาย ให้นักเรียนทุกระดับชั้นให้สามารถเป็นเพื่อนที่ปรึกษา (YC : Youth Counselor) หรือจัดตั้งเป็นชมรม YC เพื่อนที่ปรึกษาในโรงเรียน